

JÕULUKELL BIRSKI KIRIKUSAALI SEINAL on jäänud vaikselt ootama järgmist pühapäeva, et jälle rõõmsa helinaga kutsuda rahvast kokku. 10 jõulujumalateenistust on selleks korraks jälle peetud. Oleme saanud üheskoos rõõmustada Päästja sünnipäeva tähistades. On saabunud aasta **2010**. Jumala armu ja ligiolu palume ka sellel aastal meile kõigile!

UURALI UUDISED

Anu ja Juha Väliaho sõbrakiri 1/ 2010 Baškiiriast, Birskist

EESTI TULETÕRJUJA PÄÄSTIS MARI SANGARI ELU – sellise pealkirjaga võiks alata uut sõbrakirja.

Eelmise aasta jõulude aegu ostsime Eesti koguduste poolt kingitud raha eest suitsuandurid. Paljud mari pered said need jõuluringituseks. Jaanuari alguses olid siin kandis kõvad pakased ja kraadiklaas oli mitu nädalat -40 lähedal. Suure kütmise tagajärjel lõhkesid nii mõnedki keskküttekattlad linnades ja ühes suures sõjaväeosaski pidid inimesed evakueeruma. Külades köetakse ahju mitmel pool sellise pakasega ööpäevaringselt.

Meie koguduses on eelmisel aastal ristitud perekond Tšebykovost, kus isa **Juri** on Afganistani sõjaveteran ja tal on Geroi Rossii aunimetus. Ühel pakaselisel öösel äratas vali suitsuanduri piiksumine neljaliikmelise perekonna. Maja, mis on praktiliselt üks tuba, oli paksu suitsu ja vingu täis. Tulekahju põhjust otsides tuli lammutada kogu ahi.

Siinkandis on kombeks, et ahi ehitatakse põranda peale. Keskosa on alt tühi, kuhu pannakse puud kuivama ja seal kuivatatakse ka jalanõusid. Kolme telliskivi kõrguselt algab ahju põhi, kus on ka pliit ja leivaahi. Suure kütmise tõttu oli ahju tulnud pragu ja söed olid pudenenud ahju alla, põletanud põrandalaudadesse augu ja sealt edasi keldrisse kukkunud. Keldris on juurviljad, moosipurgid ja mesilased, kes vaikselt sumistades kevadet ootavad. Tule kustutusvesi jooksis keldrisse ja sai seal palju pahandust teha. Vett oli samuti vähe, sest maja kõrval olev kaev oli kuivanud, samuti lähedal olev allikas. Kogu sügise ei sadanud ja paljud kaevud olid jäänud kuivaks. Ka see pere kannab 300 m kauguselt kaelkookudega või kelguga vett nii perele kui loomadele. Saunakatlas sulatatakse lumest pesuvett. Normaalne talv!

Jumal aga hoolitseb oma rahva eest. Seegi suitsuandur ei olnud mitte asjata sattunud meie sõprade koju. Keegi oli mõelnud juba varem selle sündmuse peale ja andnud oma osa mari rahva päästmiseks. Nii nagu väike sötükk võib teha palju paha, võib üks väikene annetus päästa korraga nelja inimese elu! Jumal õnnistagu heldet andjat.

Birski koguduse tähtsündmused

Kogudus on elanud vilgast elu, mille tunnistajaks on aastajagu kogudust teeninud sõiduauto Renault Logan. 55 000 km Uurali praostkonna teedel on läbi sõidetud, et pidada jumalateenistusi Baškiiria 12 marikülas ja linnas. Aeg ajalt oleme käinud ka Kaasani kaudu Marimaal Joškar-Olaas ja Udmurtias olevates kogudustes.

Birski koguduse tähtsamad sündmused 2009. aastal olid diakon **Slava Abdullini** ordineerimine pastoriks Peterburis 15.11 ja misjonimaja lõplik valmimine. Nüüd on maridel esimene teoloogilise täisharidusega vaimulik ja koguduse töökeskus. Saime misjonimajja gaasikütte, köögi sisustuse ja raamatukogu jaoks riulid. Kõik eluks ja tööks hädavajalikud asjad!

Misjonimajas toimub...

Misjonimajas elavad juba pikemat aega koguduse vabatahtlikud abilised ja aeg-ajalt üürime tubasid ka teistele. Maridest maalib **Ivan** (50), kunstnik, koguduse jaoks pilte ja aitab

ehitus- ja aiatöödel. **Viktor** (55) juhib autot, valvab ja hooldab maju. **Veera** (47) on meie majandusjuhataja ja perenaine. Mari muusik **Vasili** (52) teenib kogudust vabatahtlikuna juba kolm aastat ja jumalateenistustele lisaks sõidab ta koos meiega kaasas kogu Uurali praostkonnas, kus Juha peab jumalateenistusi. Vasili kirjutab marikeelset vaimulikku muusikat ja korraldab koguduse kontserte külades. Venelane **Vladimir** (58), insener, teab kõike kompuutritest, tänu temale töötab meil nüüd ka sedasorti tehnika ja saab kasutada Skype'i. Misjonimajas elavad ka üliõpilased, kes tulevad Birskisse ainult sesside ajaks. Pidevalt elab siin tatarlastest tudengi abielupaar ja tatarlane **Radik** (54), kes töötab linna rikkama kaupmehe isikliku autojuhina ja on linna parim trummar. Misjonimaja pakub peavarju teadlastele, kes käivad siinses ülikoolis loenguid pidamas ja uurimas siinsete rahvaste elu, ning ringi rändavatele muusikutele, kes tulevad Marimaalt, et anda kontserte siinsetes marikülades ja linnades.

Igal hommikul kell 9.15 koguneme selle kirju seltskonnaga kirikusaali hommikupalvusele ja õhtuti musitseeritakse, juuakse teed ja räägitakse elust. Vahel käiakse ka öötundidel kirikusaalis, et jätta altari ees põlvitades oma mured Jumala hooleks.

Gennadi sõbrad ja tuttavad

Novembris liitus kogudusega mari insener **Gennadi Kabitov**, kellega saime tuttavaks juba 2006. Siis töötas ta Birski lihakombinaadi direktorina, aga sai ajuverejooksu ning vasak pool jäi halvatuks. Nii jäi ta 45-aastaselt haiguspensionile. Ta saab kõndida keppide toel, kirikusse toome me teda autoga. Vaim on tal väga erk ning tal on palju võtmekohtadel olevaid sõpru, kellega ta tahab meid tutvustada.

Mõni aeg tagasi läksime me tema õhutusel Neftekamskisse, et saada tuttavaks marikeelse ajalehe Tšolma peatoimetajaga. Nädala pärast tuli too tutvuma Birski koguduse tööga. Gennadil on ka suur mure oma koduküla, Tyldi pärast. See küla asub Birskist 100 km kaugusel Kaltasi rajoonis, kus on eriti palju maride külasid ja kus valitseb loodususund. Meil pole varem olnud selle kandiga mingeid kontakte, aga Neftekamskisse sõites me neid saime.

Tyldis elab 330 inimest, valdavalt loodususku. Kõigepealt läksime Gennadi hea sõbra, Tyldi vallavanema juurde, kes juhatas meid küla ametimeeste jutule. Saime tuttavaks postimaja juhatajaga, kes on Gennadi sugulane. Samuti tutvusime kultuurimaja juhatajaga, kellega sai kohe kokku lepitud kontsert Tyldis ja teine naaberasulas, mis on veel suurem. Nii avanevad võimalused levitada Jumala sõna paigus, kus pole seda veel kunagi kuulutatud. Tänu Jumalale selliste Gennadide eest, kellel on pärast oma silmade avanemist kohe südames ka hool teiste pärast!

Mari vaimulik keel

Sügisel alustasime Birskis kogudusekooliga, kus osaleb 15 vabatahtlikku töötegitjat. Rühm koguneb kord kahe nädala jooksul, vahepeal on iseseisev töö. Kool kestab terve aasta.

Detsembris oli meil kahepäevane seminar kogudusekooli raames, kus käsitlesime mari „vaimulikku keelt“. See tähendab marikeelsete kristlike sõnade väljatöötamist, mis on alles pooleli. Uus Testament on ilmunud mari keeles 1,5 aastat tagasi ja marikeelne kogudusetöö algas umbes 10 aastat tagasi Marimaal. Siis juhtis seda diakon ja keeleteadlane ning kirjanik **Gennadi Aleksejev**. Kaks aastat tagasi tekkis tal halvatus, ning olime keeletespialistist ilma. Nüüd oleme leidnud tema asemele uue – ajalooõpetaja **Slava Kamiljanovi**, kes töötab hetkel Miškino rajooni marikeelse ajalehe toimetaja ja tõlgina. Meie kogudusega liitus ta juba aastaid tagasi ja nüüd on ta hakanud meid oma andega aktiivselt abistama.

Slava Kamiljanovil on meie kogudusekooli raames kolm loengut, mis käsitlevad mari Uue Testamendi tõlget, Meie Isa palve marikeelseid versioone ning marikeelsete vaimulike laulude keelt ja sõnavara. Soovime, et temast saaks tulevikus meie koguduse töötaja, kui majanduslik olukord seda võimaldab. Oleks vaja toimetajat meie lehele Sorta (Küünal), mida toimetas Gennadi Aleksejev ja mida peale tema haigestumist pole keegi suutnud edasi teha. Gennadi, kes pärast halvatus oli täiesti pime ja peaaegu liikumisvõimetu, on hakanud pisut nägema ning suudab abivahendite toel ka pisut kõndida.

Praostkonnas

Juhal algas 9. tööaasta Uurali praostina. Praostkonna vastutada on 10 kogudust Volga ja Uurali vahel. Eriti suur on vastutus nende koguduste eest, mis on nõrgemal järjel. Viimasel ajal on neid olnud kaks: Gurez Pudka udmurdikogudus Udmurtias ning Sõktõkvari kogudus Komimaal.

Gurez Pudka kirik sai möödunud sügisel küll uue küttesüsteemi vana rikkiläinu asemele, nii et kogudus saab normaalselt koos käia. Seoses majanduslangusega Ameerikas pole sealt aga tulnud nii palju toetust kui varem ning kohaliku karjase palkamisest ei tulnud midagi välja. Alates detsembrist abistab kogudust vabatahtlik **Marat Razlullin** Kaasani kogudusest.

Sõktõkvaris pole ei kütjat ega töötegitjat. Diakon **Timur Kanaev**, kes on invaliid ja elab Sõktõkvarist 80 km kaugusel, on lubanud pidada 2 korda kuus armulauaga jumalateenistuse.

Ingeri kirik on valinud Uurali praostkonna peamiseks ehitustööks Kaasani luterliku koguduse kiriku laiendamise. Oluline on see seetõttu, et kirik asub väga heas kohas Venemaa Euroopa-osa suuruselt kolmandas linnas, kus elab 2 miljonit inimest, neist pooled tatarlased, moslemid. Kaasani koguduses käijatest on juba praegu 40% tatarlased. Kogudust juhib koos Slava Abdulliniga pastoriks ordineeritud **Anatoli Pogasii**, jurist ja ajaloolane, kellele teoloogiline koolitus oli juba viies kõrgharidus. Kaasani kogudus on erakordselt aktiivne ning praegused ruumid – kokku 110 m² – on jäänud kitsaks. Naabrusesse kerkib uuselamurajoon ja seetõttu on linn palunud, et kirik oleks siia ümbruskonda sobiva väljanägemisega. Linn andis selleks ka 600 m² maad juurde ning algne projekt on vastu võetud. Nüüd on vaja saada kokku 15 000 eurot tehnilise projekti jaoks, ning siis saaks juurdeehitusega alustada.

Uus Piiblilugude raamat

Meie jaoks oli pidupäev, kui novembri algul saime 5000 eksemplari marikeelset raamatut „Piiblilood“, kus on 60 tähtsamat lugu lastepiiblist ja ka värvilised pildid. Eelmine trükk oli otsa saanud juba aastaid tagasi, aga meie palvel korraldas Soome Piiblitõlkeinstituut uue tiraaži. See raamat on olnud meie peamine töövahend küldes ning jagasime seda ka külakontsertidel, kuni viimne kui raamat sai ära antud. Nüüd on jälle hea külakontserte plaanida.

Kontserdimisjon

Nüüd, kui meie ehitusprojekt on misjonimajaga lõppenud, on meie uueks peamiseks projektiks muusikamisjon küldes. Meie koguduse olukord on ainulaadne – siin on kümnekond tuntud ja väga head mari estraadimuusikut, kes on valmis oma annet ka koguduse heaks kasutama. 2008. aasta aprillist oleme lisaks ühekordsetele etteastetele korraldanud pikemaikseid kontserttuure külade kultuurimajades. Kokku on selliselt korraldatud kontserte olnud üle 40, mille kaudu oleme jõudnud tuhandete maride südameteni.

Vasakul:

jaanuaris käisid külades (vasakult) **Vasili Mihailov, Konstantin Zainetdinov, Mari Toivola** Soomest ja **Valeri Zaidretdinov**.

Eelmisel lk on Anu kõrval laulja **Irina Fairushina**.

Külades ei tuntud kristlust üldse.

Kinkiseime kohalikule klubile ja koolile vaimulikku kirjandust ja koguduse ansambli Sorta CD.

Viimatine kontserttuur oli määratud 2-10. jaanuar 2010. Siin aga kestsid lumetuisud ja kõvad pakased, sellepärast ei saanud minna kõikjale, kuhu olime plaaninud. Autod ei läinud alati käima ja maanteid ei puhastatud lumest. Siiski igas kultuurimajas, kuhu jõudsim, oli täissaal. Kaltasinski rajoonis, kus me varem ei olnud käinud, oli tõeline rüselus iga kord, kui Juha tasuta raamatuid jagas. Inimesed ronisid üksteisele selga...

Projekti abil soovime tagada ühele või kahele muusikule koguduses töökoha, mis aitaks kaasa töö korraldamisele. Loodame, et meil õnnestub palgata vähemalt kevadel Tšeboksari ülikooli muusikaõpetajana lõpetav **Anna Mišina**, kes tegeleks ka muusikute järelkasvuga. Meid oodatakse külades, kultuurimaju pakutakse tasuta. Kulutused tekivad bensiini, muusikute toitlustamise, telefonikõnede jms tarbeks. Liiter bensiini maksab siin 10 Eesti krooni. Kellel on soov aidata meil viia evangeeliumi maride küladesse, võib kanda toetuse EELK Misjonikeskuse arvele 1120254269 (Swedbank) või 10602016015008 (SEB).

Hoidku Jumal teid kõiki!
Teie Anu ja Juha Väliaho

Anu ja Juha Väliaho
Matrosova 4, Birsk
451452 Bashkortostan, Russia

Tel kirikus ja kodus: 7-3478-440979
Sõnumid: +372-56641451
+358-414545002

valiahod@gmail.com

All:

Birski koguduse vastselt ordineeritud õpetaja **Slava Abdullin** ja **Juha Väliaho** novembris 2009 Birskis.

